

CHƯƠNG 12

CHUẨN BỊ CHO CUỘC XUẤT HÀNH

1/. Lễ Vượt Qua (Xh12,1-14).

¹ĐỨC CHÚA phán với ông Mô-sê và ông A-ha-ron trên đất Ai-cập: ²“Tháng này, các ngươi phải kể là tháng đứng đầu các tháng, tháng thứ nhất trong năm.

³Hãy nói với toàn thể cộng đồng Ít-ra-en: Mông mười tháng này, ai nấy phải bắt một con chiên cho gia đình mình, mỗi nhà một con. ⁴Nếu nhà ít người, không ăn hết một con, thì chung với người hàng xóm gần nhà mình nhất, tùy theo số người. Các người sẽ tùy theo sức mỗi người ăn được bao nhiêu mà chọn con chiên.

⁵Con chiên đó phải toàn vẹn, phải là con đực, không quá một tuổi. Các người bắt chiên hay dê cũng được. ⁶Phải nhốt nó cho tới ngày mười bốn tháng này, rồi toàn thể đại hội cộng đồng Ít-ra-en đem sát tế vào lúc xế chiều, ⁷lấy máu bôi lên khung cửa những nhà có ăn thịt chiên. ⁸Còn thịt, sẽ ăn ngay đêm ấy, nướng lên, ăn với bánh không men và rau đắng. ⁹Các người không được ăn sống hay luộc, nhưng chỉ được ăn nướng, với cả đầu, chân và lòng.

¹⁰Không được để lại gì đến sáng; cái gì còn lại đến sáng, phải đốt đi. ¹¹Các người phải ăn thế này: lưng thắt gọn, chân đi dép, tay cầm gậy. Các người phải ăn vội vã: đó là lễ Vượt Qua mừng ĐỨC CHÚA. ¹²Đêm ấy Ta sẽ rảo khắp đất Ai-cập, sẽ sát hại các con đầu lòng trong đất Ai-cập, từ loài người cho đến loài thú vật, và sẽ trị tội chư thần Ai-cập: vì Ta là ĐỨC CHÚA.

¹³Còn vết máu trên nhà các ngươi sẽ là dấu hiệu cho biết có các ngươi ở đó. Thấy máu, Ta sẽ vượt qua, và các ngươi sẽ không bị tai ương tiêu diệt ^y khi Ta giáng họa trên đất Ai-cập. ¹⁴Các ngươi phải lấy ngày đó làm ngày tưởng niệm, ngày đại lễ mừng ĐỨC CHÚA. Qua mọi thế hệ, các ngươi phải mừng ngày lễ này: đó là luật quy định cho đến muôn đời.

- **Nguồn gốc của Lễ Vượt Qua:** Lễ vượt qua thực ra đã có trước cả cuộc xuất hành. Đó là lễ người du mục dâng những con vật đầu lòng cho các thần minh để xin cho đàn vật được an lành, được sinh sôi nảy nở. Việc khởi đầu chương 12, sách Xuất Hành có nhắc đến lễ vượt qua mà không kèm theo một lời giải thích nào, như thể giả thiết là người ta đã biết về lễ này rồi và có thể đây cũng chính là “Lễ kính Đức Chúa” mà ông Môsê xin với Pharaoh cho dân ra đi để mừng (x. Xh 5,1-3). Điều này giúp ta hiểu rằng mối dây liên kết giữa lễ vượt qua với tai ương thứ 10 và việc ra khỏi Ai Cập chỉ là sự trùng hợp ngẫu nhiên:

Việc xuất hành diễn ra vào chính dịp lễ mừng này. Tuy nhiên, đối với dân Do Thái sau này, việc mừng lễ vượt qua được gắn thêm một ý nghĩa lịch sử mới: đó là việc tưởng niệm biến cố Xuất Hành, ra khỏi cảnh nô lệ Ai Cập. Do đó, đối với người Do Thái, từ nay lễ vượt qua còn mang thêm một ý nghĩa tôn giáo hoàn toàn mới: đó chính là Ôn Cứu Độ được Thiên Chúa mang đến cho dân. Từ đó, lễ vượt qua của Cựu Ước chuẩn bị cho lễ vượt qua của Tân Ước: **Đức Kitô, Con Chiên của Thiên Chúa**, chịu sát tế (Thánh Giá) và được ăn (Bữa Tiệc Ly) trong bối cảnh lễ vượt qua của Do Thái (Tuần Thánh).

- Cách thức mừng lễ vượt qua trước cuộc Xuất Hành:

- 1/. Chiên hoặc dê hy tế: phải là 1 con chiên hoặc dê đực toàn vẹn, không quá 1 tuổi, sát tế nó vào lúc xế chiều (có thể đó là khoảng thời gian giữa lúc mặt trời lặn với đêm khuya, theo cách tính của người Samari, hoặc giữa chiều tà với lúc mặt trời lặn, theo cách tính của người Do Thái). Người ta lấy máu của con vật hy tế bôi lên khung cửa (tục lệ này cũng đã thấy có ở Ba-by-lon và nơi người Ả-rập để đẩy lùi các sức mạnh xấu xa, các khí tà, những chuyện xui xẻo, không cho đột nhập vào nhà làm hại những người trong nhà),

nhưng ở đây, việc bôi máu vật hy tế lên cửa nhà cốt là để khi thấy máu, Thiên Chúa sẽ vượt qua và sẽ không sát hại các con đầu long của người Do Thái; thịt thì phải đem nướng (quay nguyên con chứ không chặt ra) sẽ ăn ngay đêm ấy với bánh không men và rau đắng, không được ăn sống hay luộc, không được để lại gì đến sáng, cái còn lại đến sáng thì phải đốt đi vì lễ thịt trong bữa ăn vượt qua đã là vật thánh, đem đốt đi để khỏi bị phàm tục hóa.

-Khi ăn thì lưng phải thắt gọn, chân đi dép, tay cầm gậy : đó chính là tư thế cử người sắp lên đường, sắp ra đi cách vội vã.

-Đó là lễ vượt qua. Lễ vượt qua do động từ híp-ri là Pa8sah, thường được hiểu là “Đi qua”. Chính Đức Chúa sẽ vượt qua hoặc bỏ qua nhà của người Ít-raen, nhà có bôi máu chiên.

VERNON
NYE '48

2/. Bánh không men và rau đắng. Lễ bánh không men, ngày xưa tách biệt khỏi lễ vượt qua. Đó là lễ của nhà nông, họ dâng cho các thần minh những của đầu mùa nơi đồng ruộng. Sau này, và chỉ sau này, đối với Do Thái giáo, họ kết hợp hai lễ này lại với nhau để tưởng niệm biến cố xuất hành ra khỏi Ai Cập.

Truly
Unleavened
Bread

3/. Lấy máu bôi lên khung cửa. Tập tục này cũng đã có từ lâu trước ở Babylon và nơi những người Ả Rập. Mục đích và ý nghĩa của việc làm này là để đẩy lui các sức mạnh xấu xa, không cho đột nhập vào nhà để làm hại những người trong nhà. Tuy nhiên sau này đối với Do Thái giáo, việc lấy máu bôi lên khung cửa nhà trong lễ vượt qua, mang thêm một ý nghĩa tôn giáo mới đó là việc Sứ Thần của Đức Chúa sẽ rảo khắp đất Ai Cập, sẽ sát hại các con trai đầu long trong đất Ai Cập... và khi thấy máu bôi trên các cửa nhà của người Do Thái thì các Sứ Thần của Đức Chúa sẽ vượt qua. (x. Xh 12,7.12-13).

*“Lấy máu
bôi lên
khung
cửa những
nhà có ăn
thịt chiên.”*

- *“⁷Lấy máu bôi lên khung cửa ^t những nhà có ăn thịt chiên.”* Tục lệ này đã có ở Babylon và nơi những người Á-rập (chứ không chỉ riêng đối với Do Thái Giáo trong biến cố Vượt Qua). Tập tục này nhằm để đẩy lui sức mạnh của các tà thần không cho đột nhập vào nhà của dân để làm hại những người trong nhà.
- Tường thuật ghi rõ rằng: *“Không được để lại gì đến sáng; cái gì còn lại đến sáng, phải đốt đi” (Xh 12,10).* Tức là những thịt thừa còn lại trong bữa ăn vượt qua trước cuộc Xuất Hành được coi là Vật Thánh, nên phải được đốt đi.

11 “*Các người phải ăn thế này : lưng thắt gọn, chân đi dép, tay cầm gậy*”. Đây chính là tư thế sẵn sàng của những người sắp lên đường cho một chuyến đi xa.

- *Thấy máu, Ta sẽ vượt qua,*
Vượt Qua ở đây được hiểu là đi qua, trình thuật này cho thấy chính Đức Chúa vượt qua hoặc bỏ qua, không vào nhà của Israel và không tiêu diệt những con đầu lòng của Israel.
- Lễ Vượt qua này là một biến cố vĩ đại cần phải được tưởng niệm và mừng lễ này hằng năm.

¹²Đêm ấy Ta sẽ rảo khắp đất Ai-cập, sẽ sát hại các con đầu lòng trong đất Ai-cập, từ loài người cho đến loài thú vật, và sẽ trị tội chư thần Ai-cập: vì Ta là ĐỨC CHÚA.

2/. Lễ Bánh Không Men (Xh 12,15-20).

¹⁵“Trong bảy ngày, các ngươi phải ăn Bánh Không Men. Ngay từ ngày thứ nhất, các ngươi phải loại men ra khỏi nhà, vì phàm ai ăn bánh có men, từ ngày thứ nhất đến ngày thứ bảy, người đó sẽ bị khai trừ khỏi Ít-ra-en. ¹⁶Ngày thứ nhất, các ngươi phải họp nhau thờ phượng Ta, ngày thứ bảy cũng họp nhau thờ phượng Ta.

Những ngày đó không được làm công việc nào cả, chỉ được dọn bữa cho ai nấy ăn mà thôi. ¹⁷Các người sẽ giữ tục lệ mừng lễ Bánh Không Men, vì vào chính ngày đó, Ta đã đưa các đạo binh của các người ra khỏi đất Ai-cập. Qua mọi thế hệ, các người phải giữ tục lệ mừng ngày lễ ấy: đó là điều luật vĩnh viễn.

18Tháng giêng, ngày mười bốn trong tháng, từ buổi chiều, các người sẽ ăn bánh không men, cho đến buổi chiều ngày hai mươi mốt. 19Trong bảy ngày, không được giữ men trong nhà các người, vì phàm ai ăn bánh có men, người đó sẽ bị khai trừ khỏi cộng đoàn Ít-ra-en, bất luận là ngoại kiều hay người bản xứ. 20Các người không được ăn các thứ bánh có men; dù ở đâu, các người cũng phải ăn bánh không men.”

Chapatti

(Indian Flat (Unleavened Bread))

- Lễ này
được cử
hành trong
bảy ngày,
và những
ngày này
phải ăn
bánh không
men. Ai vi
phạm sẽ bị
khai trừ
khỏi Israel.

- Ngày thứ 1 và ngày thứ 7 người Israel phải họp nhau để thờ kính Chúa, hai ngày này không được làm bất cứ công việc nào cả.
- Trong 7 ngày mừng lễ bánh không men, người Do Thái không được giữ men trong nhà. Họ không được ăn bánh có men kể cả người Do Thái và các ngoại kiều.

3/. Chỉ thị về lễ Vượt Qua (Xh 12,21-28).

²¹Ông Mô-sê triệu tập tất cả các kỳ mục Ít-ra-en và nói với họ: “Hãy đi bắt chiên cừu về cho gia đình anh em, và sát tế làm lễ Vượt Qua. ²²Anh em sẽ lấy một bó hương thảo ^a, nhúng vào máu trong chậu và lấy máu từ trong chậu bôi lên khung cửa ; và không ai trong anh em sẽ ra khỏi cửa nhà mình cho đến sáng.

23 ĐỨC CHÚA sẽ rảo khắp Ai-cập để đánh phạt, và khi thấy máu trên khung cửa, ĐỨC CHÚA sẽ vượt qua trước cửa và không để cho Thần Tru Diệt^b vào nhà anh em mà đánh phạt. 24 Anh em phải giữ điều đó như điều luật vĩnh viễn cho mình và cho con cháu. 25 Khi được vào đất mà ĐỨC CHÚA ban cho anh em như Người đã phán, anh em sẽ giữ nghi lễ đó.

²⁶Khi con cháu anh em hỏi anh em: ‘Nghĩ lễ này có ý nghĩa gì đối với quý vị?’, ²⁷anh em sẽ trả lời: Đó là lễ tế Vượt Qua mừng ĐỨC CHÚA, Đáng đã vượt qua các nhà của con cái Ít-ra-en tại Ai-cập, khi Người đánh phạt Ai-cập và cho các nhà chúng ta thoát nạn.” Dân quỳ xuống và phủ phục. ²⁸Con cái Ít-ra-en ra đi và làm y như ĐỨC CHÚA đã truyền cho ông Mô-sê và ông A-ha-ron.

- Máu của con vật bị sát tế làm lễ vượt qua sẽ hoà với hương thảo (là một thứ rau thơm được dùng trong một số nghi thức thanh tẩy) bôi lên khung cửa.
- Không ai được ra khỏi nhà cho đến sáng.

When the LORD goes through the land to strike down the Egyptians, he will see the blood on the top and sides of the doorframe

➤ Đức Chúa sẽ rảo khắp Ai-cập để đánh phạt và khi thấy máu trên khung cửa, Đức Chúa sẽ vượt qua và không để cho Thần Tru Diệt vào nhà những người Do Thái.

- Phải giải thích cho con cháu người Do Thái về nghi lễ này, một nghi lễ mang ý nghĩa cứu độ. Đó là lễ tế Vượt Qua mừng Đức Chúa *“²⁷anh em sẽ trả lời : Đó là lễ tế Vượt Qua mừng ĐỨC CHÚA, Đáng đã vượt qua các nhà của con cái Ít-ra-en tại Ai-cập, khi Người đánh phạt Ai-cập và cho các nhà chúng ta thoát nạn.”*
- Tất cả con cái Israel đều tuân phục và làm đúng như chỉ thị của Đức Chúa đã truyền cho Môsê và A-ha-ron.

- Hương thảo : một thứ rau thơm thường được dùng trong một số nghi thức thanh tẩy (Ds 19,6; Tv51,9; Hr 9,19).
- Thần tru diệt : Thần tru diệt tượng trưng cho các tai họa đe dọa con người, đe dọa đàn gia súc và gia đình. Chính để tránh khỏi các tai ương do thần tru diệt gây ra, người ta phải bôi máu của con vật hy tế lên cửa nhà.

4/. Tai ương thứ mười: các con đầu lòng bị giết (Xh 12,29-34)

29 Vào nửa đêm, ĐỨC CHÚA sát hại mọi con đầu lòng trong đất Ai-cập, từ con đầu lòng của vị Pha-ra-ô đang ngồi trên ngai báu, đến con đầu lòng của người tù đang ở trong ngục và mọi con đầu lòng của loài vật.

³⁰Đêm ấy, Pha-ra-ô thức dậy, cùng với tất cả bề tôi và mọi người Ai-cập, và tại Ai-cập vang lên tiếng kêu la, vì không có nhà nào mà không có người chết. ³¹Đang đêm nhà vua triệu ông Mô-sê và ông A-ha-ron đến và bảo : “Cả các ngươi lẫn con cái Ít-ra-en, đứng lên, đi ra, không được ở giữa dân ta nữa! Đi mà thờ phượng ĐỨC CHÚA như các ngươi đã nói!

³²Cả chiên cừu, bò bê của các người, cũng hãy đem đi như các người đã nói. Đi đi và cầu phúc cho cả ta nữa.” ³³Người Ai-cập hỏi thúc con cái Ít-ra-en và vội vàng thả cho họ ra khỏi nước, vì chúng nói: “Chúng ta chết cả lũ đến nơi rồi!” ³⁴Dân phải mang theo bột đã nhào chưa kịp dậy men; họ cuộn bột đã nhào trong thùng vào áo choàng, rồi vác lên vai.

***¹²Đêm ấy Ta
sẽ rảo khắp
đất Ai-cập, sẽ
sát hại
các con đầu
lòng trong
đất Ai-cập, từ
loài người
cho đến loài
thú vật, và sẽ
trị tội chư
thần Ai-cập:
vì Ta là ĐỨC
CHÚA.***

- Vào nửa đêm tất cả các con đầu lòng của Pharaoh, của dân Ai-cập và mọi con đầu lòng của loài vật tại Ai-cập đều bị giết chết. Mọi nhà tại Ai-cập đều vang lên tiếng kêu la khóc lóc thảm thiết vì không có nhà nào mà không có người chết.
- Đang đêm Pharaoh cấp tốc cho triệu vời Môsê và A-ha-ron đến và ra lệnh trực xuất cho toàn dân Israel ra khỏi đất nước Ai-cập.

5/. Trước đoạt của cải người Ai-cập (Xh 12,35-36).

35 Con cái Ít-ra-en đã làm theo lời ông Mô-sê; họ đã xin người Ai-cập những đồ bạc, đồ vàng và áo xống. 36 ĐỨC CHÚA cho dân được cảm tình của người Ai-cập, chúng làm như lời họ xin, và họ đã trước đoạt của cải người Ai-cập.

6/. Dân Ít-ra-en ra đi (Xh 12,37-42).

³⁷Con cái Ít-ra-en nhỏ trại rời Ram-xết đi Xúc-cốt, có khoảng sáu trăm ngàn bộ hành, chỉ kể đàn ông không kể trẻ con. ³⁸Cả một đám đông hôn tạp cùng lên với họ, mang theo chiên cừu, bò dê, hạp thành một đàn súc vật đông đảo. ³⁹Họ lấy bột đã nhào đưa từ Ai-cập ra mà nướng thành bánh không men, vì bột chưa dậy men;

họ bị trục xuất khỏi Ai-cập, không được chậm trễ, nên ngay cả lương thực cũng không kịp chuẩn bị. ⁴⁰Thời gian con cái Ít-ra-en ở Ai-cập là bốn trăm ba mươi năm. ⁴¹Vào đúng ngày chấm dứt bốn trăm ba mươi năm đó, toàn thể các đạo binh của ĐỨC CHÚA đã ra khỏi đất Ai-cập. ⁴²Đó là đêm ĐỨC CHÚA canh thức để đưa họ ra khỏi đất Ai-cập; đêm đó thuộc về ĐỨC CHÚA, đêm canh thức của toàn thể con cái Ít-ra-en, qua mọi thế hệ.

- “Thời gian con cái Ít-ra-en sống ở Ai-cập là bốn trăm ba mươi năm”: Một thời gian khá dài đã hình thành một nhóm người nhỏ (74 người), giờ đây đã có đến 600.000 người bộ hành, tức là số những người nam. Con số này có vẻ hơi phóng đại, vì là một con số quá lớn, một tập thể quá đông.

- “*Cả một đám đông hỗn tạp*” đám đông này có thể gồm tất cả những người Do Thái lớn nhỏ, và cũng có thể có một số những người Ai-cập hoặc Sê-mít (những người gốc Á) đã lợi dụng cuộc xuất hành này của dân Israel để cùng đào thoát khỏi Ai-cập.

7/.Chỉ thị về lễ Vượt Qua (Xh 12,43-51).

*43ĐỨC CHÚA phán với ông Mô-sê và ông A-ha-ron :
“Đây là quy định về chiên lễ Vượt Qua ⁸ : không người
dân ngoại nào được ăn. ⁴⁴Mọi nô lệ mua bằng tiền đã
được người cắt bì, thì được ăn. ⁴⁵Khách vắng lai và
người làm thuê không được ăn. ⁴⁶Chỉ được ăn chiên
trong nhà mà thôi ; không được mang thịt ra khỏi nhà.
Các người không được làm gãy một chiếc xương nào của
nó. ⁴⁷Toàn thể cộng đồng Ít-ra-en sẽ mừng lễ Vượt Qua.*

⁴⁸Nếu có ngoại kiều ở với người mà muốn cử hành lễ Vượt Qua kính ĐỨC CHÚA, thì mọi đàn ông con trai nhà ấy phải chịu cắt bì. Bảy giờ nó mới được đến gần để mừng lễ, nó sẽ như người bản xứ ; nhưng ai không cắt bì thì không được ăn. ⁴⁹Luật đó là luật chung cho người bản xứ và ngoại kiều sống giữa người.” ⁵⁰Mọi con cái Ít-ra-en đã làm y như ĐỨC CHÚA đã truyền cho ông Mô-sê và ông A-ha-ron. ⁵¹Chính ngày ấy ĐỨC CHÚA đã đưa con cái Ít-ra-en ra khỏi Ai-cập, theo binh ngũ của chúng.

❖ Những ai được ăn Lễ Vượt Qua:

- Con cái của Israel.
- Mọi nô lệ mua bằng tiền đã được cắt bì thì được ăn,
- Các ngoại kiều đàn ông con trai đã được cắt bì thì được ăn,

❖ Những người không được ăn Lễ Vượt Qua:

- Những người dân ngoại.
- Những khách vắng lai và những người làm thuê.
- Những khách ngoại kiều không được cắt bì.

❖ Phải ăn Lễ Vượt Qua cách nào?

- Chỉ được ăn chiên trong nhà mà thôi.
- Không được mang thịt chiên ra khỏi nhà.
- Không được làm gãy một chiếc xương nào của nó.

- Những ngoại kiều muốn cử hành lễ vượt qua kính Đức Chúa, thì mọi đàn ông con trai nhà ấy phải chịu cắt bì. Những ai không cắt bì thì không được ăn.
- Ngoại kiều là ai? Là phần tử gồm những người sống chung với cộng đoàn Itraen nhưng không phải người Itraen hoặc những người không chịu cắt bì. Họ cũng có những quyền lợi và nghĩa vụ dân sự, tôn giáo và luân lý như những người Itraen chính cống. Dân Itraen từng là ngoại kiều ở Ai-cập (St 15,13; Xh 2,22). Trước đó, các tổ phụ cũng từng là ngoại kiều ở đất Canaan (St 23,4).

- Khách vắng lai là ai? Là những người ngoại kiều nhưng cư ngụ không thường xuyên với những người Itraen, là những người không thường trú nhưng chỉ tạm trú.
- Người làm thuê là ai? Là những người làm công, trong một khoảng thời gian dài, ngắn không nhất định, có lương. Khách vắng lai và người làm thuê không được coi là thuộc về dân Itraen, nên không được mừng lễ Vượt Qua
- Cùng với thịt chiên, dân Israel còn ăn rau đắng và bánh không men. Việc ăn rau đắng sẽ nhắc cho dân nhớ về những năm tháng nô lệ cay cực của họ trong đất nước Ai Cập.